

ชื่อโครงการวิจัย	การยกระดับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานบนฐานภูมิวัฒนธรรมของประเทศไทย
คณะนักวิจัย	ทัศนีย์ นาคเสนีย์ และ วสันต์ นาคเสนีย์
ปี พ.ศ.	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มี 5 วัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 1) ศึกษาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานบนฐานภูมิวัฒนธรรมของประเทศไทยที่โดดเด่นสอดคล้องกับแนวโน้มของการท่องเที่ยวและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 2) ศึกษาข้อมูลผู้บริโภคเชิงลึกในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานบนฐานภูมิวัฒนธรรมของประเทศไทย 3) ศึกษาชุมชนต้นแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำไปสู่การขยายผลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานของประเทศไทย 4) วิเคราะห์ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของชุมชนต้นแบบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานบนฐานภูมิวัฒนธรรมของประเทศไทย และ 5) จัดทำคู่มือการจัดการกิจกรรมการปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว บนฐานภูมิวัฒนธรรมของประเทศไทย เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และร่วมสังเกตการณ์ในสถานการณ์จริงแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม นำเสนอข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตและผลผลิต 26X26 (I/O Analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานของประเทศไทย จำแนกได้ 4 ประเภท คือ ปั่นแข่งขัน (Racing) ปั่นอดทน (Endurance) ปั่นในกิจกรรม (Cycling Event) และปั่นท่องเที่ยว (Bike Touring) ใน ปี พ.ศ. 2562 มีนักปั่นจักรยานทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศประมาณ 645,427 คน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,031.66 - 5,722.16 บาทต่อคนต่อกิจกรรม ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยประมาณ 1,909 ล้านบาท จำแนกรายการค่าใช้จ่ายของนักปั่นจักรยานตามตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (I/O Analysis) ออกได้เป็น 8 ประเภท ได้แก่ 1) ค่าสมัครเข้าร่วมกิจกรรม 2) ค่าซื้ออุปกรณ์กีฬา 3) ค่าที่พัก 4) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 5) ค่าเดินทาง/ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 6) ค่าเดินทางโดยเครื่องบิน 7) ค่าซื้อของที่ระลึก และ 8) ค่าบันเทิงในการเดินทางท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจด้วยปัจจัยการผลิตและผลผลิต 26x26 (I/O analysis) พบว่า มูลค่าการใช้จ่ายของนักปั่นจักรยานก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยรวม

ประมาณ 4,636 ล้านบาท เป็นผลกระทบทางตรงประมาณ 1,034 ล้านบาท และผลกระทบทางอ้อมประมาณ 3,601 ล้านบาท โดยการใช้จ่ายของนักปั่นจักรยาน 1 บาท ได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ 2.43 บาท โดยเป็นผลกระทบโดยอ้อม 1.89 บาท และการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานได้ก่อให้เกิดการกระจายผลประโยชน์ไปสู่อุตสาหกรรมในภาคการท่องเที่ยวประมาณ 12 สาขา ร้อยละ 52.56 โดยเฉพาะธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่น ๆ การขนส่งทางบก โรงแรมและที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม และเกิดการกระจายผลประโยชน์ไปสู่อุตสาหกรรมนอกภาคการท่องเที่ยวประมาณ 14 สาขา ร้อยละ 47.44 ได้แก่ สาขาการผลิตการผลิตโลหะ อโลหะ และเครื่องจักร กลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ และพลาสติก นอกจากนั้นแล้วผลการศึกษาพฤติกรรมนักปั่นจักรยานเชิงลึก พบว่า นักปั่นจักรยาน ส่วนมากเป็นเพศชาย อายุ 35-39 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพค้าขายธุรกิจส่วนตัว มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท ทำนักรถจักรยานอยู่ในเขตภาคกลาง วัตถุประสงค์หลักในการปั่นจักรยานคือ เพื่อการท่องเที่ยว นิยมใช้จักรยานเสือหมอบ หรือ จักรยานถนน (Road cycling) ราคาจักรยานที่ใช้ประมาณคันละ 30,001 – 60,000 บาท ช่องทางที่นักปั่นจักรยานนิยมเข้าไปใช้เพื่อค้นหาข้อมูลการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ www.Thaimtb.com และกลุ่มเครือข่ายนักปั่น อาทิ กลุ่มเฟซบุ๊ก/กลุ่มไลน์ การบริการที่ชื่นชอบในการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานคือ การได้ค้นหาภาพถ่ายของตนเองผ่านเว็บไซต์ของผู้จัดงาน ปัจจัยที่ดึงดูดให้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมงานปั่นคือ “มาตรฐานความปลอดภัยในเส้นทางปั่นจักรยาน” ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานทั้ง 4 ประเภทของนักปั่นจักรยานนั้น พบว่า กลุ่มนักปั่นฯ ต่างมีระดับความพึงพอใจในภาพรวมของการบริการ การบริหารจัดการ ตามแนวคิด 3A6S ซึ่งประกอบไปด้วย ความดึงดูดใจ (Attraction) การเดินทางเข้าถึง (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ (Amenities) มาตรฐานสนาม (Standard) ความปลอดภัย (Safety) การแบ่งปันใช้รถใช้ถนนในวันจัดกิจกรรมปั่น (Sharing) ทักษะของผู้จัดกิจกรรม (Skills) คุณภาพการให้บริการ (Services) และความพึงพอใจ (Satisfaction) อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อค้นพบต่อมาพบว่า สัดส่วนทางการตลาดปั่นจักรยานของประเทศไทยที่มีสัดส่วนมากคือ การปั่นจักรยานประเภทปั่นในกิจกรรม (Cycling Event) และปั่นเพื่อการท่องเที่ยว (Bike Touring) ดังนั้น ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับนักปั่นจักรยานทั้ง 2 กลุ่มนี้คือ การจัดกิจกรรมปั่นจักรยาน ได้แก่ การปั่นจักรยาน Series Ride ปั่นจักรยานตามเส้นทางหนึ่ง / ดาราตั้ง ปั่นจักรยาน Family Fun Ride Woman E-Bike Cycling และ การปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวด้วยการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชน อาทิ ปั่นชม ชิมชิล เที่ยวชมวิถีท้องถิ่นไทย ปั่นเรียนรู้/ปั่นท่องเที่ยวในชุมชน ปั่นท่องเที่ยวตามเทศกาล งานประเพณี และ การปั่นจักรยาน Hidden Cycling โดยการมีส่วนร่วมของไกด์นำเที่ยวในท้องถิ่น

ข้อค้นพบจากการศึกษาชุมชนต้นแบบ สนามปั่นจักรยานอินทนนท์คนพันธุ์อึด ครั้งที่ 12 (Inthanon Challenge 12) มีนักปั่นจักรยานได้ลงสมัครมาร่วมกิจกรรม จำนวน 5,939 คน มารายงานตัวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมจริง ๆ จำนวน 3,561 คน ประกอบด้วยนักปั่นที่พำนักอาศัยอยู่ใน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 425 คน (ร้อยละ 11.93) และนักปั่นจักรยานจากต่างถิ่น จำนวน 3,136 คน (ร้อยละ 88.07) เกิดการใช้จ่ายประมาณ 3,327.65 - 9,208.83 บาท/คน/ครั้ง คิดเป็นมูลค่าทาง เศรษฐกิจประมาณ 30.29 ล้านบาท ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตและผลผลิต 26x26 (I/O Table) ก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยรวม ประมาณ 75.69 ล้านบาท เป็นผลกระทบ ทางตรงประมาณ 16.30 ล้านบาท และเป็นผลกระทบทางอ้อมประมาณ 59.39 ล้านบาท เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้จ่ายของนักปั่นจักรยาน 1 บาท ได้ก่อให้เกิดผลกระทบเศรษฐกิจ 2.50 บาท และเป็นผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยอ้อม 1.96 บาท เกิดกระจายผลประโยชน์ไปสู่ อุตสาหกรรมภายในภาคการท่องเที่ยว 12 สาขาการผลิต โดยรวมประมาณ ร้อยละ 37.04 กระจาย ไปสู่อุตสาหกรรมการผลิตนอกภาคการท่องเที่ยว 14 สาขาการผลิต โดยรวมประมาณร้อยละ 62.96 จึงกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมปั่นจักรยานอินทนนท์คนพันธุ์อึด ครั้งที่ 12 ทำให้เกิดการจ้างงานและ สร้างรายได้ให้กับคนนอกภาคการท่องเที่ยว ที่อยู่ในชุมชนมากกว่าร้อยละ 60 และนักปั่นจักรยานมี ความพึงพอใจต่อผลกระทบอยู่ในระดับมาก โดย 1) ผลกระทบต่อชุมชนทางด้านเศรษฐกิจต่างมี ความเห็นว่าการจัดงานส่งผลให้ชุมชนก่อให้เกิดรายได้และชุมชนจำหน่ายสินค้าของชุมชนได้เพิ่ม มากขึ้น 2) ผลกระทบต่อชุมชนทางด้านสังคมพบว่า ชุมชนร่วมต้อนรับในความเป็นเจ้าบ้านที่ดี เกิดความร่วมมือในการจัดงานของชุมชน และ ชุมชนมีความภาคภูมิใจต่อการจัดกิจกรรม และ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนในชุมชน และ 3) ผลกระทบต่อชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมต่างมี ความเห็นว่า การจัดกิจกรรมทำให้ได้รับการสนับสนุนของผู้นำในพื้นที่ (อบต./เทศบาล/อบจ.) เกิดการปรับปรุง พัฒนาเส้นทางปั่นจักรยาน และ การพัฒนาพื้นที่สาธารณะจากการจัดกิจกรรม

ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากองค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลผู้มีประสบการณ์ด้านจักรยาน นำมาถ่ายทอดออกมาเป็นคู่มือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยจักรยานบนฐานภูมิวัฒนธรรมของ ประเทศไทย จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย 1) คู่มือการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวของประเทศไทย 2) คู่มือการเลือกซื้ออุปกรณ์สำคัญจำเป็นที่เหมาะสมในการปั่น จักรยาน และ 3) คู่มือการเตรียมความพร้อมของนักปั่นจักรยานหน้าใหม่ ในรูปของ E-Book โดย มุ่งหวังเพื่อให้ ผู้จัดการกิจกรรมปั่นจักรยาน หรือ นักปั่นจักรยานหน้าใหม่ นักปั่นจักรยานที่ต้องการ ศึกษา/ประกอบกิจการปั่นจักรยานในเชิงธุรกิจ หรือ ทางการศึกษา สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในวงกว้างต่อไป

Project Title	Improving Bicycle Tourism Management Based on The Cultural Landscape in Thailand
Researchers	Tassanee Naksanee and Wasan Naksanee
Year	2020

Abstract

The objectives of this research were to study the outstanding bicycle tourism product based on the cultural landscape in Thailand which was in line with the tourism trend and target group demand, to investigate the customer insight about bicycle tourism based on the cultural landscape in Thailand, to examine the model community in Thailand and abroad about the bicycle tourism management for the development of bicycle tourism in Thailand, to analyze the economic, social and environmental impacts of the bicycle tourism events based on the cultural landscape on the model community, and to create the manual of bicycle tourism activities based on the cultural landscape in Thailand. This research applied quantitative and qualitative research methods which the questionnaire, semi-structure interview, and participant and non-participant observation were used as the research tool. Data was presented by the descriptive statistics, input factors and output analysis 26X26 (I/O Table) and content analysis.

Research results illustrated that bicycle tourism activities in Thailand were classified into 4 categories: Racing, Endurance, Cycling Event, and Bike Touring. In 2019, the number of Thai and foreign cyclist was 645,427 persons. The expense per one cyclist was 1,031.66 - 5,722.16 Baht per one activity that caused the economic value at 1.91 billion Baht. Expenses of cyclist based on the Input-Output Table (I/O analysis) were classified into 8 types including 1) application fee, 2) equipment, 3) accommodation, 4) food and beverage, 5) cost of travel/fuel, 6) air fare, 7) souvenir, and 8) cost of entertainment during travel. The analysis results on the economic impacts using the input and output factors 26x26 (I/O analysis) indicated that the expenses of cyclist affected the overall economy, about 4.64 billion Baht, which 1.03 billion Baht was the direct impact and 3.60 billion Baht was the indirect

impact. One Baht expense resulted in the economic impact at 2.43 Baht and the indirect impact at 1.89 Baht. Moreover, there was beneficial for 12 service industries that related to tourism (52.56%) and 14 production and service industries that did not relate to tourism (47.44%), especially the service related to other types of tourism, land transportation, hotels and accommodation, and restaurants and café. The production industries that did not relate to tourism and increased the production due to the change of the final demand for bicycle activities were metal, non-metal and machine production, elastic product and chemicals and plastic production. In addition, the in-depth study results on the cyclist behavior showed that most cyclists were male aged 35-39 year old who was single and graduated with Bachelor's degree. They lived in the central region of Thailand, operated their own business and earned the average income 30,001 - 40,000 Baht per month. Their main purpose was to travel with the mountain bike or road cycling. The cost of bicycle was 30,001 - 60,000 Baht. www.Thaimtb.com was the popular source of information that the cyclist searched for the cycling events, as well as the cyclist community such as Facebook and Line. The favorite service of cycling event was the photo searching via the organizer's website. Moreover, the factors attracting the cyclist to participate in the event was the safety standard of the cycling route. The evaluation results of the cyclist satisfaction towards the cycling events revealed that the cyclists satisfaction towards the overall services and management based on 3A6S (Attraction, Accessibility, Amenities, Standard, Safety, Sharing, Skills, Services and Satisfaction) was at the highest level. Additionally, it was found that the high cycling marketing ratio in Thailand fell on cycling event and bike touring. Therefore, the products that were suitable for the cyclists were cycling activities i.e. Series Ride, Family Fun Ride, Woman E-Bike Cycling, and cycling tourism in the community such as Bike, Eat and Enjoy Thai Local Style, Bike Learning, cycling during the festivals, and Hidden Cycling which involved the participation of the local tour guides.

The discovery from the study on the model community, Inthanon Challenge 12 showed that there were 5,939 cyclists who applied to the event and 3,561 of them participated in the event; 425 of them lived in Chiang Mai (11.93%) while 3,136 of them lived in other provinces (88.07%). The expense was about 3,327.65 -

9,208.83 baht/person, which the economic value was 30.29 million Baht. The analysis results on the input and output factors 26x26 (I/O Table) illustrated that it caused the overall economic impact about 75.69 million Baht, which 16.30 million Baht was the direct impact while 59.39 million Baht was the indirect impact. The one Baht expense caused the economic impact at 2.50 baht and the indirect impact at 1.96 baht. Moreover, it distributed the outcome to 12 production industries under the tourism sector at 37.04% and to 14 production industries outside tourism sector at 62.96%. The satisfaction of the cyclists towards the impact was at high level. In terms of economic impact, they agreed that cycling event generated income and allowed the community members to distribute more products. In terms of social impact, the community had high hospitality so there was the cooperation within the community. Further, the community members were proud of the event and had the better quality of life. Regarding the environmental impact, the cyclists viewed that the event organization with the support of the local leaders (Sub district Administrative Organization/Municipality/Provincial Administrative Organization) led to the improvement of cycling route and public space. The synthesis results of the tactic knowledge of the bicycle experts were gathered to arrange 3 manuals to promote bicycle tourism based on the cultural landscape in Thailand which consisted of the Cycling Event Manual for Tourism Promotion in Thailand, Manual of Selecting Equipment for Cycling, and Manual of New Cyclist which was an e-book version. These manuals were created to be the useful source of information for the cycling event organizers, the new cyclists, or the cyclist who wanted to study or operate the bicycle business.